

Sifilizde Bulaşma Zinciri (Filyasyon Araştırması)

A Survey on Filiation of Syphilis

Levent TURGUT, Özlem YEREBAKAN, Adem KÖŞLÜ

Şişli Etfal Hastanesi Dermatovenoroloji Kliniği

ÖZET

AMAÇ: Bu çalışmada; son zamanlarda ülkemizde gözlenen artış hakkında fikir verebilecek hastalık bulaşma zincirinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

MATERYAL METOD: 7 aylık bir sürede Ş.E.H. Deri ve Zührevi Hastalıklar Kliniği'ne başvuran 22 olgu bulaşma öyküsü açısından sorgulandı.

BULGULAR: Saptanan bulaşma kaynakları % 41 (9 olgu) Türk kökenli hayat kadınıyken % 32'si (7 olgu) Romen, % 27'sinin (6) Rus kökenli olduğu tesbit edildi

SONUÇ: Son 2 yılda sifilizde görülen artışta Romen ve Rus hayat kadınları kaynak gibi görünmektedir.

ANAHTAR KELİMELELER: Sifiliz, filyasyon.

SUMMARY

OBJECTIVE: In this report we aimed to determine the effect of filiation on the increase of syphilis.

STUDY DESING: 22 syphilis cases who applied to the Dermatology Clinic of Şişli Etfal State Hospital in 7 months duration, were cross-examined from the view point of filiation.

RESULTS: The infection origin of the 22 cases are 41 percent (9 cases) Turkish 32 percent (7) cases Roman and 27 percent (6) cases Russian prostitutes prostitutes.

CONCLUSIONS: Roman and Russian prostitutes were seen as source of the increase in syphilis in the recent times.

KEY WORDS: Syphilis, filiation.

GİRİŞ

Sifiliz, çağlar boyunca pek çok insanın ölümüne neden olan, bugün ise kolayca tedavi edilebilen veneryan bir hastalıktır. Tarihsel süreci içerisinde, ortaya çıkışından günümüze kadar hem dünyada hem de yurdumuzda siyasal, sosyal ve ekonomik olayların koşutunda epidemiyolojik dalgalanmalar göstermiştir.

Son zamanlarda ülkemiz yazılı ve görsel medyasında da, cinsel ilişki ile bulaşan hastalıklarda bir artma olduğu sık sık gündeme getirilmekte ve bu durum özellikle Balkanlar ve Rusya'dan gelen turist akımıyla ilişkilendirilmektedir. Bu artış öncelikle sifiliz açısından dikkat çekicidir.

Biz bu çalışmada Ş.E.H. Deri ve Zührevi Hastalıklar Kliniği'mize başvurup sifiliz tanısı alan olgularda öyküyü sorgulayarak bulaşma zincirini belirlemeyi amaçladık.

Yazışma Adresi:

Dr. Levent Turgut
Saraka Sok. 4/15, Dikilitaş/Beşiktaş/İSTANBUL
Tel: (0212) 260 93 43

GEREÇ VE YÖNTEM

Bu çalışmada; tanıları klinik ve laboratuvar olarak konmuş, 1. 10. 1994 ile 1. 5. 1995 tarihleri arasında Ş.E.H. Deri ve Zührevi Hastalıklar Kliniği'mize başvuran 22 sifilizli olgu incelendi.

Hastalarla karşılıklı görüşülerek cinsel ilişki öyküleri ve özellikle de cinsel eşin kimliği sorgulanarak bulaşma kaynağı saptanmaya çalışıldı. Çalışmaya alınan olgular içinde hayat kadını olanların kendileri direk olarak bulaşma kaynağı kabul edildi. Hastaların resmi veya gayriresmi eşleri de eğer hastalığa yakalanmışlarsa yine çalışma içine alındı.

Ayrıca hastalar, cinsel ilişkiye bulaşan diğer hastalıklar açısından da anamnez, klinik muayene ve serumlarında anti-HIV antikorlarına bakılarak araştırıldı.

Çalışmaya alınan 22 sifilizli olgudan 7'sini kadın, 15'ini erkek hastalar oluşturuyordu. En genç olgu 17, en yaşlısı 63 yaşındayken büyük çoğunluk 20-35 yaşlar arasındakilerden oluşuyordu.

Bir tanesi Rus, bir tanesi de Türk kökenli olan iki olgu geçimini hayat kadınlığı yaparak sağlıyordu.

Şüpheli cinsel ilişki öyküsü veren 15 erkek hastadan 7'si Türk, 5'i Romen, 3'ü de Rus hayat kadınından bulaşmış olabileceğini ifade ediyordu.

5 kadın hasta ise sifilizin kendilerine eşleri tarafından bulaştırıldığını söylüyordu. Anamnez derinleştirildiğinde bu eşlerden 2'sinde Romen, 2'sinde Rus ve diğer 1'inde de Türk hayat kadınıyla cinsel temas öyküsü saptandı.

Toplam olarak bakıldığında bulaşma kaynağı 9 olguda Türk (% 41), 7 olguda Romen (% 32) ve 6 olguda da (% 27) Rus kökenli hayat kadınlarından oluşuyordu.

Cinsel ilişkiyle bulaşan diğer hastalıklar açısından bakıldığında; 1 kadın olguda gonore ve yine bir kadın olguda da non-gonokoksik üretrit saptandı. Olguların tümünde serumda anti-HIV antikorları negatifti.

TARTIŞMA

Ne zamandan beri dünyada var olduğu bilinmemekle beraber, 16. yüzyılda Avrupa'da yaptığı epidemi sonrasında sifiliz dikkate alınmış ve incelenmeye başlanmıştır[1, 2].

Aynı zamanlarda ülkemizde de hastalığın tanımlanması yapılmış ve bazı eserlerde de 'Frenk zahmeti' adıyla anılmıştır[2].

Ancak Türkiye'de sifilizin epidemi yapacak şekilde bir çok ilde yaygınlaşması Kırım Harbi sonrasındaki yıllara rastlar. Bu konudaki bilgilerin tamamı; belki de bu alanda yapılmış en iyi istatistiksel çalışmalar olan Von Düring Paşa'nın 250 bin kişiyi tarayarak yaptığı incelemelere dayandırılmaktadır[2,3].

Sonraki yıllarda; özellikle 1. Dünya Savaşı'ndan sonra yabancı ülke askerlerinin yurdumuza gelmesiyle ve 2. Dünya Savaşı'ndan sonra da ekonomik, kültürel ve turistik olarak dış ilişkilerin artması nedeniyle zaman zaman sifilizde artış görülmüştür[1].

1990'dan sonraki eski Sovyetler Birliği ve Doğu Bloku'nun dağılmasıyla bu ülkelerde siyasal ve ekonomik bir kargaşa ortamı oluşmuş ve bu ülkelerden yurdumuza pek çok insan baval ticareti amacıyla gelmiştir. Bunlardan bazılarının para kazanmak amacıyla fuhuş yolunu seçmesi beraberinde cinsel ilişkiyle bulaşan hastalıklarda bir artış olabileceğini akla getirmektedir. Gerçekten de kliniğimizde düzenli olarak tutulan son 7 yıllık istatistiklere bakıldığında, 1994 yılı içerisinde ve 1995'in ilk aylarındaki sifilizli olgu sayısında önceki yıllara oranla iki kata varan artış saptanmaktadır.

Araştırmaya aldığımız olgularda bulaşma kaynağı olarak Romen ve Rus hayat kadınlarının çoğunluğu

oluşturması bu artışın bir nedeni gibi görünmektedir. Benzer çalışmalarda da aynı durum doğrulanmış ve bu grubun gelecek yıllarda sifilizin yayılması açısından önem taşıyacağı vurgulanmıştır[4].

Hastalığı eşlerinden alan kadınlar ise sifiliz için maaş bir hedefken, hayat kadınları hem gerçek bir hedef hem de etkin bir bulaştırma kaynağı konumundadırlar.

Zaman zaman sifiliz hakkında çeşitli birimlerce istatistiksel ve değerlendirme çalışmaları yapılmaktadır[5, 6, 7]. Ancak bu konuda kesin bir yargıya, periferden toplanan tüm bilgilerin tek merkezde ele alınıp değerlendirilmesiyle varılabilir. Bu şekilde bir yapılanma gerçekleştirilip tüm verilerin ışığı altında ortak bir sağlık politikası oluşturulmazsa sifiliz sıklığındaki artış kolay tedaviye rağmen devam edecektir.

KAYNAKLAR

- 1 Kotoğyan A: Sifiliz. In: Tüzün Y, Kotoğyan, A, Saylan T, (Eds) Dermatoloji, Nobel Tıp Kitabevi, İstanbul 1985, 131-188.
- 2 İncedayı CK: Modern sifiloloji, Birinci Baskı, İstanbul Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 1949, 1-6.
- 3 Güneş AT, Kınacıgil R, Avcı O: Endemik sifilizin dünü bugünü. In: Taşpınar A. (Ed) 9. Prof. Dr. Lütfü Tat Simpozyumu Kitabı, Ankara: Yargıcı Matbaası, 1989, 289-293.
- 4 Gerikalmaz Ö, Kural Y, Baltacı N: 1990-1994 tarihleri arasında sifiliz ve HIV kontrolü yapılan yabancı uyruklu kişilerin sonuçları. In: Kural Y, (Ed) 2. Türkiye AIDS Kongresi Kitabı, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları, 1994, 64.
- 5 Yeğenoğlu Y, Özarmağan G, Saylan T: CİBH polikliniğinde son iki yılda saptanan sifiliz olguları. In: Memişoğlu HR, Acar MA, Aksungur VR, (Eds) 13. Ulusal Dermatoloji Kongresi Kitabı, Adana: Çukurova Üniversitesi Yayınevi, 1990, 183-189.
- 6 Gündüz Ş, Yumak M, Köşlü A: Kliniğimizde 1977-1988 yılları arasında görülen 12 yıllık sifiliz olgularının çeşitli yönlerden incelenmesi. In: Şişli Tıp Günleri 4. Kongresi Kitabı, İstanbul: Uycan Yayınları, 1989, 104-114.
- 7 Berin TU, Sayrak F, Gündüz S, Güney O: 1987-1992 yılları arasında polikliniğimize başvuran sifiliz olgularının değerlendirilmesi. Deri Hastalıkları Frengi Araş. 1993; 27: 249-252.